

Rigsdagstidende.

1855. Forhandlingerne paa Folkethinget. № 132.

Sjette Sessions anden Samling.

47de Møde.

Mandagen den 5te Marts Aften Kl. 7.

(Forts.)

Tscherning (fortsat): Det kan gjerne være, at det for Enkelte giver et meget stort videnskabeligt Udbytte, og jeg veed meget godt, at det er overordentlig godt og vigtigt i et Land at have saadanne videnskabelige Brændpunkter, hvorfra Straalerne igjen udbrede sig; men lader os være ærlige og tilstaae, at Antallet af Brændpunkter, hvorfra Straalerne virkelig have udbredt sig i videnskabelig Retning her i Landet, ere ikke mange, hvorimod de, som ere lønnede under det Baaftud, at de skulle være saadanne Brændpunkter, ere mange. Jeg siger ikke det, for at udtale nogen Bebreidelse; thi jeg veed meget vel, at indenfor et lille Lands Grændser er det meget vanskelig at gjøre store Ting ogsaa i denne Henseende. Men vi skulle ikke lade Indretninger bestaae, som ere til Hinder for at komme til at erholde et mere almindeligt Udbytte af et saa stort og kostbart Apparat; og det er min fuldeste Overbeviisning, at, saalænge vi ikke faae Staten til at høre op med at holde Skoler for sin Regning, saa blive vi ikke af med denne Forbindelse imellem Skolen og Universitetet, hvorved der fra Universitetet udelukkes en Mængde Menneſker med stort Genie og store Naturgaver, men som Omstændighederne ikke have tilladt at sætte sig paa de lærde Skolers Bænke i en Række af Aar. Dette er min Grund til at forfølge hele denne Indretning, en Indretning, der efter min Ansættelse hænger sammen med den forbigangne Tid.

Hvad nu det foreliggende Spørgsmaal angaaer, nemlig det subsidiaire Forslag, som her foreligger, saa har det ærede Medlem, som taler for det, sagt: Randers er en By, som har en livlig Handel; den er en stor og nær som By, som er omgivet af et stort Opland o. s. f. Er der altsaa af vore Byer udenfor Kjøbenhavn nogen, hvor et andet System at ordne Skolevæsenet paa end det nærværende med grundet Haab om et heldigt Udfald lader sig forsøge, saa er det Randers; og komme vi ikke til at gjøre Forsøget der eller paa lignende Steder, saa komme vi ikke til at gjøre det. Det er her blevet os sagt, at det, vi nu anordne for det lærde Skolevæsen, er et affluttet Hele, som skal have sin Prøvetid, det vil altsaa sige, som skal bestaae i en Række af Aar. Men lad os ikke lade det blive til et affluttet Hele. Siden vi endnu ikke i dette Dieblif kunne komme derhen til, at Randers Skole bliver nedlagt ligesom Rolding Skole, saa lad denne hele Specialitet staae urørt og lad os ikke komme ind paa et Forslag som dette, hvorigjennem vi efter min Overtydning paa en indirecte Veie fremdeles bevilge Randers Skoles Bestaaen som Statskole.

Kirke- og Undervisningsministeren:

Naar den ærede Rigsdagsmand for Holbek Amts 2den Valgkreds (Tscherning) siger, at det er en Misforstaaelse, naar man antager, at han er imod de lærde Skoler i og for sig, saa vil han dog nok indrømme, at han meget jævnligen, og navnlig under Forhandlingerne om disse Love, er optraadt imod de lærde Skoler, og at dette ganske naturligt har maattet fremkalde denne Tanke, hvilket ikke godt kan undgaaes, siden han jo oftere har sagt, at han